

Promovendus deelt huis met twee vluchtelingen uit Oekraïne

ONVERWACHTE HUISGENOTEN

Meer dan drie miljoen mensen ontvluchtten Oekraïne sinds het begin van de oorlog. Anna (20) en haar 'schoonzusje' Vira (17) pakten ook halsoverkop wat spullen, sloten zich aan in de rij voor de grens en kwamen na een lange reis aan in Wageningen. En promovendus Miriam Kuspiel kreeg er onverwacht twee huisgenoten bij. 'Ik kan de huur gelukkig ook in m'n eentje betalen.'

Natuurlijk, ze volgden het nieuws en hadden gezien dat de spanningen opliepen tussen Rusland en Oekraïne. Maar dat het daadwerkelijk tot een oorlog zou komen en dat er zo veel geweld zou zijn, hadden Anna en Vira nooit gedacht. Anna: 'Het voelde alsof ik in een film terecht was gekomen. Toen ik op 24 februari wakker werd, had ik gigantisch veel berichten van vrienden op mijn telefoon. Iedereen zei dat de oorlog was begonnen. Ik kon het niet geloven. Ik appte mijn broer en pas toen hij zei dat het echt waar was, kwam het nieuws bij me binnen.'

Tanks

'De eerste dagen waren erg stressvol. Vrienden uit Charkov stuurden foto's van tanks en soldaten. Wij wonen in Tsjernivtsi vlakbij de Roemeense grens, op redelijke afstand daarvandaan. Maar we hadden geen idee wat het Russische leger zou gaan doen en hoe ver ze zouden komen. Het voelde zo onwerkelijk. Ik was jarig, twee dagen voor de oorlog uitbrak. Het ene moment was ik bezig met plannen maken voor mijn verjaardagsfeest, het andere moment was ik vluchtelingen aan het helpen die naar onze stad waren gekomen.

'Ik dacht meteen: we moeten hier weg. Toen besepte ik dat ik dan afscheid zou moeten nemen van mijn vriend en al mijn vrienden. En ook van mijn oma, die geen paspoort heeft en het land niet uit kan. Toch besloten we vrij snel

Tekst Coretta Jongeling

om weg te gaan. De situatie was erg onvoorspelbaar. Vrienden zaten in schuilkelders in de kou. Er kwamen nieuwsberichten over meisjes die werden verkracht en vermoord.' 's Avonds om 21 uur hakten ze de knoop door, de volgende ochtend om 6 uur vertrokken ze. Anna en Vira, de zus van Anna's vriend, zouden samen reizen, zonder hun ouders. Die wilden achterblijven voor de rest van de familie. Anna: 'De reis was niet makkelijk. Bij de grens stonden urenlang rijen. Het was rond het vriespunt, er waren veel baby's en kleine kinderen die constant huilden. Toen we bij de douane aankwamen, wilden ze ons eerst niet doorlaten. Moeders met kinderen kregen voorrang. Pas na een lange onderhandeling lieten ze ons door, maar toen hadden we geen tijd om onze moeders een knuffel te geven. We namen afscheid door het hek heen.'

Eindbestemming Wageningen

Ze namen de bus naar Boekarest, vanwaar hun vlucht zou vertrekken. De bus kwam net op tijd, maar weer werkte de douane niet mee. Vira: 'Volgens de Roemeense wet mag ik als minderjarige niet alleen reizen. We hadden schriftelijke toestemming van mijn ouders, maar dat hielp niet.' Lang verhaal kort: ze misten hun vlucht, konden na veel praten de volgende dag alsnog vliegen en kwamen via een

Vlnr: Anna, Vira en Miriam • Foto Guy Ackermans

omweg langs Wenen en Frankfurt hier in Wageningen aan. Een logische eindbestemming omdat Anna's broer Andriy hier woont en een PhD doet aan de WUR. De eerste paar dagen woonden Anna en Vira bij Andriy en zijn twee huisgenoten, met zijn vijven in een klein appartement. Anna: 'Toen we dumplings aan het maken waren voor de *fundraiser* voor Oekraïne, belde mijn broer aan bij de buurvrouw, Miriam, om een deegroller te lenen. Ze raakten aan de praat over onze situatie en Miriam vertelde dat ze een kamer leeg had staan in haar appartement.'

'IK VIND HET ERG MOEILIK OM HIER TE ZIJN, VER WEG VAN FAMILIE EN VRIENDEN'

'WE NAMEN AFSCHIED DOOR HET HEK HEEN'

Miriam: 'De keus was snel gemaakt. Ik was van plan om de kamer te verhuren aan gastonderzoekers, maar ik kan de huur gelukkig ook in m'n eentje betalen. Veel mensen willen iets doen om te helpen en dit is wat ik kan doen.'

Mad men

Ze kunnen in ieder geval tot eind maart bij Miriam blijven. Hoe het daarna verder gaat is nog erg onzeker. Vira: 'Ik wil het liefst direct terug zodra ik 18 ben. Ik vind het erg moeilijk om hier te zijn, ver weg van familie en vrienden. Maar alles hangt af van hoe de oorlog verloopt. Niemand weet hoe het verder gaat, wat we kunnen verwachten. Niemand verwachtte überhaupt dat een of andere *mad man* een oorlog zou starten.'

Anna: 'Eerst wilde ik ook het liefst terug om daar mensen te helpen. Maar ik realiseer me nu dat helpen vanuit hier beter gaat. Hier kunnen we geld ophalen en opsturen aan mensen die het nodig hebben in Oekraïne.'

Ondertussen komt het gewone leven ook weer om de hoek kijken. Anna: 'Het hoofd van onze universiteit liet weten dat het de bedoeling is dat we weer gewoon gaan studeren. Online werken zijn we toch al gewend door de pandemie, zegt hij. We noemen hem *mad man* de tweede. Want wie kan zich nu concentreren op huiswerk? Studeren was voor mij altijd het belangrijkste dat er is, ik haalde alleen maar hoge cijfers. Nu kan ik me niet meer voorstellen dat ik daar zo mee bezig was. Er zijn belangrijker dingen nu.' ■